

СПРАВА «ІВАНЮТА ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF IVANYUTA v. UKRAINE)

(Заява № 24897/17)

Стислий виклад рішення від 19 грудня 2024 року

У вересні 2015 року заявники, пан та пані, поскаржилися до міліції на жорстоке поводження з ними з боку працівників приватного охоронного підприємства, яке вони зазнали у серпні 2015 року під час бійки біля кафе. Працівники міліції порушили два кримінальних провадження за фактом нанесення легких тілесних ушкоджень, як було зазначено в їхніх медичних довідках. Під час розслідування були допитані двоє працівників приватного охоронного підприємства як потерпілі, заявники та один свідок. У жовтні 2015 року слідчий закрив одне із проваджень заявників у зв'язку з відсутністю в діянні складу кримінального правопорушення, однак прокурор скасував цю постанову. Зазначені кримінальні провадження були об'єднані в одне. У грудні 2015 року працівники міліції закрили кримінальне провадження на тій самій підставі, однак у лютому 2016 року Суворівський районний суд міста Херсона скасував цю постанову, надавши вказівки щодо розслідування. У період з січня 2017 року до січня 2021 року кримінальне провадження закривалося ще тричі. Херсонський міський суд скасовував ці постанови та повторював свої вказівки щодо допиту всіх охоронців, які прибули до кафе ввечері коли сталася бійка, щодо забезпечення доступу до інформації, яка зберігалася телефонними операторами, щоб встановити потенційних свідків, і щодо забезпечення доступу до записів з камер відеоспостереження. За інформацією Херсонської окружної прокуратури матеріали кримінального провадження, були евакуйовані з м. Херсон, розслідування усе ще триває. До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявники скаржилися за статтями 3, 6 і 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) на те, що вони зазнали жорстокого поводження з боку працівників приватного охоронного підприємства, а працівники міліції не провели ефективного розслідування у зв'язку з цим. Розглянувши скарги заявників стосовно процесуального аспекту Європейський суд зазначив, що лише у 2016 році слідчі спробували встановити особи працівників приватного охоронного підприємства, які були присутні під час бійки біля кафе, однак на той момент відповідні записи, які зберігалися в охоронному підприємстві, були знищені. Крім того працівники поліції тричі закривали кримінальне провадження, не виконавши вказівки Херсонського міського суду. Європейський суд вказав, що зазначені процесуальні недоліки перешкоджають ефективності будь-якого подальшого розслідування. Отже, за обставин цієї справи Європейський суд зробив висновок, що органи державної влади, які були уповноважені порушити та розслідувати кримінальні провадження, не намагалися оперативно та ретельно розслідувати їх, встановити факти та за потреби притягнути до відповідальності винних осіб та констатував порушення процесуального аспекту статті 3 Конвенції.

Розглянувши скарги заявників стосовно матеріального аспекту Європейський суд зазначив, що самого факту, що приватне охоронне підприємство здійснює свою діяльність на підставі ліцензії, виданої органами державної влади згідно з відповідним законодавством, недостатньо, щоб покласти відповідальність на державу-відповідача. Отже, цю частину заяви Європейський суд відхилив відповідно до підпункту «а» пунктів 3, 4 статті 35 Конвенції, як явно необґрунтовану.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. Оголошує прийнятною скаргу на непроведення ефективного розслідування, а решту скарг у заяві – неприйнятними;
2. Постановляє, що було порушено процесуальний аспект статті 3 Конвенції;
3. Постановляє, що: (а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявникам спільно 4 500 (чотири тисячі п'ятсот) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості відшкодування моральної шкоди; ця сума має бути конвертована в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу; (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
4. Відхиляє решту вимог заявників щодо справедливої сатисфакції.